

Kalensko

OBČASNÍK PRO DOLNÍ KALNOU A SLEMENO

*3

2009

Voda v rukou člověka

V posledním období se objevily první známky slábnutí „Hamplova“ pramene a jeho roli převzal pramen „U koupaliště“. I podmáčená pastvina Ekertovy farmy signalizovala, že není něco v prameni v pořádku. A také nebylo

Firma z Mrklova opravuje jímání pramene (nahore), aby zabránila úniku množství vody, které nebylo podchyceno a odtékalo do neznáma (dole).

Velmi časté připomínky vlastníků parcely Hany a Josefa Ekertových, na které vyvěrá léta nezávadný zdroj pitné vody, vedly ke kritice nešetrného a neodborného postupu práce v prameništi dodavatelské firmy v 90. letech. Při stavbě vodovodu byla odstraněna studna z původního prameniště v domnění, že vyvěrajícím pramenem budou naplňovány pramenní jímky Obce a Kalenské zemědělské, a.s. Skutečnost však byla odlišná od představy a jímky se nenaplňovaly - voda si nejspíše našla geologický útvar a jinou cestu bez užítu pro občany.

Připomínky manželů Ekertových byly brány zcela vážně vedením obce a zásluhou hydrogeologa a malé firmy z Mrklova byla objevena „záhada“ v prameništi a zdá se, že „Hamplův“ pramen bude zase silný jako dřív.

(starosta obce)

Opěrná zeď u kostela Sv. Václava v Dolní Kalné prochází rekonstrukcí

Rekonstrukcí prochází hřbitovní zeď u kostela Sv. Václava, a to díky tříapůlmilionové dotaci z rezervy státního rozpočtu. Průběh výstavby a její náročnost zhodnotil poslanec Parlamentu ČR ing. Jiří Hanuš (KDU-ČSL), který naši obec navštívil 28. 7. 2009.

Se starostou obce hodnotí průběh rekonstrukce zdi poslanec ing. Jiří Hanuš (uprostřed) a pan Karel Šimůnek (stavbyvedoucí Stavební společnosti Hostinné)

Letní povodně

Počasí na začátku letošních prázdnin připomínalo tropy. Bylo horko, ale skoro denně pršelo, často se přihnaly letní bouřky s přívalovými dešti, které působily na mnoha místech Čech i Moravy záplavy.

Povodeň se nevyhnula ani naší obci. V pátek 3. července si voda vyzkoušela svou sílu tím, že po prudkém lijáku vystoupila z koryt místních potoků a potůčků, vylila se do luk a občanům vyplavila několik zahrádek a dvorků, vnikla i do sklepů. Voda po krátké chvíli opadla a škody takřka nezpůsobila. Ovšem hned druhý den, v sobotu kolem poledne se přihnala další silná bouře s přívalovým deštěm. Země i potoky byly ještě plné vody z předešlého dne a nestačily další vodu pojmout, a ta se

po krátké době začala nezadržitelně hrnout z okolních luk a polí do vesnice.

Ve Slemeně byla velká voda naposledy před 17 lety, ale letos to bylo o mnoho horší. Nejvíce vody se hnalo do vsi potokem i po cestě směrem od staré požární nádrže. Hned zkraye voda zdevastovala zahrádku u domku Šrámkových, vyvrátila betonové sloupky, povalila plot a vzala s sebou celý kus pozemku s bramborovým políčkem. Voda vnikla i do sklepa, ale do bytu se naštěstí nedostala. Střed Slemeny vypadal jako jedno velké jezero, potok je zde zatruben a zúžen regulací, a tak se voda rozlévala kam se dalo, přetékala přes hlavní silnici a zahradami se valila dál směrem k Olešnici. Ve vsi na cestě bylo po kolena vody a proud byl hodně silný, projít se dalo jen s velkou opatrností. Lidé, kteří poblíž potoka bydlí, ze všech sil pomoci prken a hadrů bránili, aby jim voda nevnikla do bytů. Naštěstí déšť brzy ustal a hladina začala pomalu opadávat. Lidé vyšli ven a rozhlíželi se jaké škody povodeň napáchala. Vyplaveno bylo několik zahrádek, u Stránských příval smetl prkennou ohradu pro slepice, několika obyvatelům voda zcela naplnila sklepy. U Navrátilů vnikla do truhlářské dílny a vyplavila celý dvorek. Hasiči, kteří přijeli občanům na pomoc se hned pustili do práce. Odčerpávali vodu ze sklepů, vytvářeli propustky, uvolňovali vodě cestu, aby mohla volně odtékat a nakonec vyčistili cestu od bláta. Všichni si oddechli, tentokrát to dopadlo dobře. Jedinou opravdu vážnou škodou bylo úplné zničení velkého kusu obecní cesty vedoucí od požární nádrže směrem do vsi. Tato cesta již je na náklady obce opravena.

V Dolní Kalné nebyla povodeň tak silná jako ve Slemeně, ale i zde se přívalová vlna nečekaně valila do vesnice nejen potoky a stružkami, ale i z okolních polí a luk. Nejvíce byli postiženi Kracíkovi, Lexovi, Truxovi, Kovářovi a Imlafovi. Když se jich na povodeň zeptáte, tak vám odpoví, že jediné co vám při takové nečekané, rychlé vodě zbude, je čekat a doufat, že to dobře dopadne. Když si stihnete vytvořit bariéru mezi svým majetkem a potokem, voda přijde nečekaně z druhé strany a tam nestihnete udělat nic. Jste bezradní, protože se na vás voda valí ze všech stran a do toho stále prší a prší. Stojíte v lijáku u propustku a jakmile vidíte připlouvat něco, co by ho mohlo ucpat, musíte to chytit a odhodit stranou. Kdyby se totiž propustek ucpal, vodu budete mít všude. Ale kdo může stát u propustku při každém dešti?

(jv - ha)

Po nepříznivé zkušenosti s letošními povodněmi Obec Dolní Kalná zajistila pročištění struh a koryt vedoucích k propustkům a do potoka, zpevnění a navýšení břehů. Obecní cesty poničené vodou byly opraveny, na krajích polí byly vyhloubeny příkopy. Místní zemědělská společnost přislíbila do příštích let přehodnotit osevní plány na polích nad vesnicí. Za pomoc a spolupráci všem děkujeme. Zvláštní dík si zaslouží členové Sboru dobrovolných hasičů Dolní Kalná, kteří profesionálně a rychle pomáhali všude, kde bylo třeba.

(Obecní zastupitelstvo)

Téma: Dotace, dotace, dotace ...

Příspěvek do dnešního vydání Kalenska jsem se rozhodla napsat proto, že často slyším různé neobjektivní názory, ale také dezinformace o přiznání či zamítnutí dotace žadatel, v našem případě obci. Cesta k dotacím není většinou jednoduchou záležitostí a mediální výroky typu: „Peníze na vás čekají, stačí je jen sebrat“ nebo komentáře „ten umí“ nebo naopak „neumí sehnat dotaci“ mě trochu rozesmějí a někdy takzvané vytočí.

Existují různé typy dotací. K většině z nich musí mít žadatel zabezpečenou určitou část vlastních prostředků a výše podílu se liší druhem dotace. Někdy to je 10, 30, ale i 50 procent předpokládaných nákladů na financovaný projekt, které musí žadatel doložit buď dobře zajištěným rozpočtem obce nebo mnohdy také přijetím úvěru. Druhá alternativa následně přináší riziko neschopnosti pravidelně poukazovat určené splátky s nemalým úrokovým navýšením a občas dojde i k zastavení majetku obce a blokování toku financí na běžné základní potřeby. A tak u mnoha obcí dochází k paradoxu, že o dotaci požádat mohou, ale v konečné fázi vlastně ne, jelikož na ni prostě nemají dostatek vlastních finančních prostředků. V takovém případě se může dobrý starosta i celé zastupitelstvo snažit a pracovat na velmi dobré úrovni, ale šance získat dotační prostředky je téměř nulová. To se stává právě malým obcím, jejichž rozpočet nezaručuje dostatečné zdroje a od banky si půjčit nemohou, protože by neměly na splácení. Samozřejmě je ideální, když obec splňuje podmínky vyhlášeného dotačního titulu bez finanční účasti žadatele. Ale takových dotací prozatím existuje skutečně málo, kdy v závěru stačí pouze prokázat, že přidělené prostředky

byly řádně použity na konkrétně daný účel a v jaké výši. Sestavením a podáním žádosti o dotaci, zajištěním spousty nezbytných podkladů a přiznáním prostředků zdaleka práce nekončí. Pak teprve přichází (obzvláště v případě velkých akcí) další důležitá práce, která však není nikde vidět. Ta spočívá v naplňování všech finančních podmínek, technických ukazatelů, výkaznictví a zpráv pro kontrolní orgány, které nekompromisně a mnohdy i velmi byrokraticky posuzují každou maličkost. Jsou i takové obce, kterým je následně v důsledku nedodržení všech podmínek pro čerpání uloženo dotaci vrátit i s penále ve výši násobku poskytnutých prostředků.

Obecní úřad v Dolní Kalné stále usiluje o získání finančních prostředků na různé dotační tituly a i v minulosti tomu vždy tak bylo. Někdy s uspokojivým výsledkem, jindy však naše obec nebyla vybrána mezi ty šťastné. A tak se např. podařilo získat peníze na dvě části obecního vodovodu, zámkovou dlažbu před obecním úřadem a na hřbitově, na rekonstrukci sociálního zařízení ve škole, včetně nátěrů oken ZŠ i MŠ. Z dotačních prostředků se také financovala výměna střešní krytiny ve zdravotním středisku v Dolní Kalné i budovy obce č. p. 8 ve Slemeně, dále také kompletní nátěry oken, fasáda a vjezd s parkovací plochou u zdravotního střediska, i infrastruktura v nové zástavbě u P. Marie. Několikrát jsme obdrželi dotaci na opravy místních komunikací v Dolní Kalné i ve Slemeně. Na předcházení povodňových škod ve Slemeně jsme získali prostředky na zatrubení části potoka, za pomoci dotace se také pořídil požární automobil Liaz pro naše hasiče, zvelebena byla i odpočinková plocha před obecním úřadem, ze státních prostředků bylo vybaveno pracoviště Czech Pointu.

Naopak v posledních letech se nám nepodařilo získat několikrát požadovaná dotace na čtvrtou etapu vodovodu, v loňském roce nedopadly ani finance z Programu obnovy venkova, ani požadované prostředky na rekonstrukci bývalé záložny (stará pošta) za pomoci externího pracovníka.

V letošním roce o peníze z Programu obnovy venkova (POV) požádalo 101 obcí, z toho jich 39 dotaci obdrželo. Dolní Kalná byla vybrána mezi ty úspěšné a získala 600 tis. Kč (t. j. limitované maximum) na rekonstrukci stropů v ZŠ – je to cca 38 % z plánovaných výdajů na celou akci. Zbývajících cca 1.060 tis. Kč musíme uhradit z našeho obecního rozpočtu.

Kalná byla vybrána výběrovým výborem POV Královéhradeckého kraje a Krajské zastupitelstvo tento návrh schválilo. Po velice náročných týdnech v budově naší školy se tak 1. září otevíraly i díky těmto prostředkům zrekonstruované prostory školy.

Každá obec je v případě žádosti o prostředky z Programu obnovy venkova v první řadě hodnocena dle přijatelnosti žádosti.

Mezi tato kritéria patří:

- *žádné závazky vůči finančním úřadům, správě sociálního zabezpečení či zdravotním pojišťovnám*
- *zpracování urbanistické studie nebo územního plánu alespoň v konceptu*
- *zpracování a schválení Programu obnovy vesnice*

- *výrok auditora v konečném zápise z přezkumu hospodaření za předcházející období, že nebylo shledáno závažných chyb v hospodaření obce (v případě nedostatků je žádost obce automaticky vyřazena).*

K výslednému ohodnocení naší obce 95 body přispěla dle pravidel také specifická kritéria:

- *počet obyvatel do 1000 = 20 bodů*
- *neúspěšnost s dotací v předešlých letech = 20 bodů*
- *počet místních částí obce (2 nebo 3) = 5 bodů*
- *hustota osídlení obce (51 - 80 osob/km²) = 10 bodů (Kalná má 65 osob/km²)*
- *připravenost akce (žádost o staveb. povolení, doklad o ohlášení stavby) = 10 bodů*
- *řešení havarijního stavu, ohrožení bezpečnosti = 30 bodů*

V lednu letošního roku byla opětovně podána žádost o dotaci na rekonstrukci bývalé záložny (resp. staré pošty) č. p. 130, která by sloužila především naší příspěvkové organizaci Služby Dolní Kalná a obecnímu úřadu. I přesto, že zastupitelé pověřili zpracováním žádosti odborné firmy a na potřebné dokumenty uvolnili nemalé finanční prostředky, naše obec se žádostí o dotaci z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod za spolufinancování Evropského fondu regionálního rozvoje neuspěla.

Celkem bylo zaregistrováno 173 projektů, z toho 66 uspělo. Naše žádost prošla cestou přijatelnosti, ale v dalších třech fázích hodnocení projekt nezískal dostatečnou podporu Regionální rady, nezávislých expertů pro technickou a stavební oblast a nejméně byl podpořen komisí složenou ze zástupců krajů Hradec Králové, Pardubice a Liberec.

Pro úspěšnost byla stanovena hranice získání 75 % vážených bodů, náš projekt obdržel celkem 74,3 % bodů a byl tak bohužel zařazen mezi ty neúspěšné.

Výše uvedenými fakty jsem se alespoň trochu snažila přiblížit problematiku kolem dotací. Získání prostředků z jiných rozpočtů či fondů není nikdy v případě obce výsledkem práce jednoho člověka, který např. v rámci své včleněné kompetence zajistí nebo doloží potřebné podklady či sepiše žádost, nebo který je na dokumentech za obec podepsán. Podílí se na něm kolektiv zastupitelů, zaměstnanců obce i dalších spolupracovníků. Ale o tom práce zastupitelstva i celého úřadu je. Každý z nás má vždy nějaký ten díl na všem, co se více či méně podaří. Podtrženo a sečteno, kdybychom my všichni nepracovali na slušné úrovni, ať je to na jakémkoliv postu, obec by na dotační finanční prostředky nedosáhla.

Často je to i otázka štěstí, protože zkrátka ne na každou obec se každý rok dostane nebo také ne každá obec má takové vlastní možnosti, aby mohla o dotaci žádat. Není ani tajemstvím a nemůže zůstat bez povšimnutí zjištěná skutečnost, že v případě náročnějších žádostí o dotace z evropských fondů v různých obcích je často zpracovatelem jedna a ta samá firma. Dotace opravdu nikde neleží a nečekají na nás bez našeho přičinění. O tyto prostředky se musí často tvrdě bojovat.

(Dana Stránská)

Obecní zastupitelstvo

Usnesení ze zasedání obecního zastupitelstva jsou zveřejněna na obecních stránkách www.dolnikalna.cz v sekci „obecní úřad“.

- Rezignující člen obecního zastupitelstva pan Petr Anděl byl dne 8. září 2009 nahrazen paní Jaroslavou Šrajarovou z Dolní Kalné, která byla dle řádných voleb do zastupitelstva v roce 2006 prvním náhradníkem stejné volební strany.
- Nebytové prostory v č. p. 36 (pošta, kadeřnictví, textil) byly od 15. září 2009 na dobu neurčitou nově pronajaty paní Petře Havlasové, která zde bude provozovat kadeřnické služby.
- Pozemky fotbalového hřiště a jeho okolí byly Obcí Dolní Kalná pronajaty FK Dolní Kalná.
- Obec Dolní Kalná získala dotaci ve výši 58 tis. Kč od Ministerstva vnitra ČR na rozšíření kontaktního místa Czech POINT.

Co se dělo ve škole o prázdninách?

Rekonstrukcí byly dotčeny vlastně všechny prostory v budově základní školy. V půdním prostoru a ve třídách bylo nutné vyměnit trámy napadené dřevokazným hmyzem, bylo provedeno statické zesílení stávajících dřevěných trámových stropů, vložení hlukové a tepelné izolace do stropních konstrukcí a položení nových podlahových krytin. Ve třídách je zhotovena instalace nových rozvodů vody a odpadů.

Podstatných změn doznaly prostory školní družiny. Došlo k vybourání příčky, obložení stěny a položení nových podlahových krytin, dále také k rekonstrukci elektroinstalace a osazení nových zářivek.

V kuchyni základní školy byly sníženy stropy s použitím sádkokartonu a vyměnila se nevyhovující svítidla. Budovu základní školy bylo nutné kompletně vymalovat.

Ne vždy jsme byli s prováděním prací vybranou stavební firmou spokojeni. Celá tato velká akce není dosud finančně uzavřena a čeká nás ještě řada jednání. (rd)

Služby občanům

Přijďte pobejt!

... do dolnokalenské obecní knihovny

Otvírací doba pro půjčování knih a časopisů je vždy v úterý od 17 – 18 hodin. Čtenářům můžeme nabídnout široký rejstřík převážně nových knih, které obměňujeme zčásti zjara a zčásti na podzim. Vybere si každý – najdeme pro vás slavné světové i české romány, naučnou literaturu všeho druhu a průběžně se rozšiřuje také nabídka

povinné četby pro mladší i starší školáky. Snažíme se vyhovět aktuálním požadavkům a knihy, které potřebujete a nenajdeme je, usilovně sháníme.

V letošním roce zaznamenáváme nebývalý příval čtenářů, a to především dětí. Příčinou je samozřejmě řada aktuální literatury pro děti, ale také významný prostor pro setkávání dětí. Děti si tu popovídají nejen o knihách a chodit do knihovny je prostě baví.

Především dětem je určena dobrá zpráva. Připravujeme Noc s Andersenem, která proběhne v pátek 26. 3. 2010 a nabídne dětem zábavný večerní program završený čtením a nocováním v knihovně. Tuto akci již pořádaly knihovny v celé ČR po minulých devět let a příští rok se připojíme také my. Kdo bude zvědavý, co nás čeká a co to vlastně Noc s Andersenem je, může si na internetu najít články i fotografie z už proběhlých Nocí v ostatních knihovnách. A až půjdete příště do knihovny, vyprávějte nám, co jste na internetu našli a co byste nejradši zažili i u nás. Máte to za domácí úkol!

„Velmi děkuji panu Šrajarovi, Šturmovi, paní Secké i dalším nejmenovaným za darování knih, které jim doma přebývaly. Naši čtenáři se z nich ještě budou těšit.“

(Eva Fejtová)

Služby Dolní Kalná (plány na příští rok)

Naše organizace Služby Dolní Kalná je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb a zaujímá důležité místo v našem regionu. Je zapojena do systému komunitního plánování a spolupracuje s Královéhradeckým krajem i s ostatními registrovanými poskytovateli z okolních měst. Nabízíme terénní pečovatelské služby občanům z Dolní Kalné a Slemena, ale též občanům z okolních obcí. Máme zájem nadále upevňovat svou pozici v naší obci i v celém regionu, své služby zkvalitňovat a pružně rozšiřovat dle potřeb místních občanů.

V následujícím roce chceme více času věnovat kontaktu klientů se společenským prostředím, jejich doprovodu k lékaři či na úřady a poskytování ambulantní péče. Plánujeme zvýšení počtu uživatelů služeb ze současných 49 přibližně o 15 – 20 nových klientů. Chceme více spolupracovat s obecními úřady okolních obcí a informovat je o rozsahu a kvalitě námi nabízených služeb.

Rádi bychom do budoucna pro naše uživatele zřídili středisko osobní hygieny, rozšířili rozsah poskytovaných služeb o sociální asistenci a drobné technické služby (řemeslné, zahradnické a podomní práce). Plánujeme také nákup služebního automobilu, který nám umožní pružněji pokrývat rozličné potřeby našich uživatelů.

Fungování organizace Služby Dolní Kalná by nebylo možné bez státních a krajských dotací a bez finančního příspěvku od okolních obcí, jejichž občanům poskytujeme služby. Velmi důležité jsou pro nás též dary od místních podnikatelů či soukromých dárců. Jsme vděční za jakoukoliv částku.

Chtěli bychom na tomto místě poděkovat všem sponzorům, kteří nás letos již podpořili: Obec Horní Kalná, Obec Rudník, Obec Dolní Olešnice, Dědkovi, Vítovi a Vojtěch Dressler.

V neděli 13. 9. 2009 uspořádal Sbor dobrovolných hasičů a Divadelní soubor Floriánek v Čisté u Horek Střelecké závody. Z vítězku této akce dostaly Služby Dolní Kalná peněžní dar. Velice si toho vážíme.

Pokud chcete i vy přispět na činnost terénní sociální služby v Dolní Kalné, můžete svůj příspěvek zaslat na bankovní konto 186726351/0600, variabilní symbol č. p. vašeho domu nebo dar předat hotově paní Dagmar Hetflejšové.

Podrobné informace o organizaci Služby Dolní Kalná najdete na www.dolnikalna.cz/pecovatelka/

POZOR ZMĚNA!

Zákona č. 108/2006 Sb, o sociálních službách

Upozorňujeme všechny občany, kteří pobírají příspěvek na péči dle Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, že v srpnu letošního roku vstoupila v platnost novela tohoto zákona. V novele jsou změny, jejichž cílem je zejména zajistit efektivní a správné využívání příspěvku na péči. Novela mění také podmínky registrace poskytovatelů sociálních služeb a způsob jejich kontroly.

Důležitou změnou, která vešla v platnost již v srpnu je zvýšení příspěvku na péči pro osoby s úplnou závislostí (stupeň č. IV) ze současných 11 000,- Kč na 12 000,- Kč.

Od 1. ledna 2010 začne platit velmi důležitá změna, která se týká formy výplaty příspěvku na péči pro osoby s nejnižším stupněm závislosti č. I, kteří nyní pobírají 2 000,- Kč měsíčně. Od 1. ledna 2010 bude polovina této částky vyplácena jako dosud v penězích a druhá polovina bude poskytnuta uživatelům formou poukázky nebo elektronického platebního prostředku, který bude určen výhradně k placení za poskytnutí sociální služby od registrovaného poskytovatele sociálních služeb (jako je například organizace Služby Dolní Kalná).

Přesné znění novely zákona najdete v aktualitách na webové stránce www.dolnikalna.cz/pecovatelka/ nebo na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

(jv)

Prvníáčci, kteří svoji školní docházku zahájili 1. září 2009 v opravené a nově vymalované kalenské škole.

Co nového ve škole v Dolní Kalné?

Po prázdninách se hlásíme, abychom občanům sdělili informace o kalenské škole. Všichni si asi všimli, že koncem června naše děti hodně cestovaly po východních Čechách, protože jsme chtěli dát dostatek času firmě, která prováděla rekonstrukci podlah tříd i půdy. Zdá se, že to bylo téměř zbytečné. Celý měsíc červenec se v budově téměř nic nedělo. Při kontrolách jsme zjišťovali, že třídy jsou stále stejně rozkopané a několik málo pracovníků nevědělo, co má dělat.

Teprve po několikerém stále ostřejším upozornění na sankce, které mohou nastat v případě nesplnění termínu dokončení, se začalo na stavbě pracovat.

Nebýt obětavých zaměstnanců školy, kteří pracovali v době své dovolené a rodičů, kteří přišli pomáhat, určitě by se zahájení školního roku oddálilo.

Touto cestou bych ráda poděkovala všem maminkám, které uklízely, ale i natíraly, když bylo třeba. Všem tatínkům, kteří se dělali s těžkým nábytkem a pomáhali připevnit tabule, obrazy a další věci potřebné k výuce.

Nakonec všechno dobře dopadlo. Třídy máme hezké, dětem se ve škole líbí. Zahájení nám pomohly slavnostně zahájit tři víly, které celou rekonstrukci sledovaly na půdě školy. Dětem se představily jako Chytrolína, Přítelína a Vitamína.

(ZŠ a MŠ)

Nabídka zájmových kroužků pro tento školní rok

PONĚLÍ | **Anglický jazyk** (cena: 500,- Kč / 1. pololetí)

| 1.- 3. ročník (12.45 - 13.30) || 4. - 5. ročník (13.45 - 14.30) |

vede: pí Petra Matoušová

PONĚLÍ | **Počítače**

| 2. - 5. ročník (15.00 - 15.45) |

vede: pí Solarová

ÚTERÝ | **Sportovní hry**

| 2. - 5. ročník (13.30 - 14.30) |

vede: pí Vydrová

STŘEDA | **Keramika - 1. pololetí** (cena: 150,- Kč)

| mladší žáci (sudé týdny - 13.45 - 15.00) |

| starší žáci (liché týdny - 13.45 - 15.00) |

vedou: pí Koniková a Chrenková

ČTVRTEK | **Odpolední vyučování**

*** Nabízíme kroužek modelářů, který by vedl pan Petr Navrátil.

(!)

Přihlášky, které dostanete u třídní učitelky, přineste vyplněné do jednoho týdne od vydání občasníku KALENSKO.

Kroužky začaly již 1. října 2009.

Bohemiachor podruhé v Dolní Kalné

Počátkem srpna hostila TJ Sokol pěvecký sbor Bohemiachor. Zpěváci z celé republiky se sjížděli ve středu 5. srpna, v sále sokolovny si vybalili spacáky a jali se nacvičovat své skladby.

Řekněme si zde to podstatné. Pěvecký sbor Bohemiachor je sbor zvláštní. Vznikl v roce 1992 a zpívá v něm okolo šedesáti lidí z celé republiky. Repertoár sboru zahrnuje v poslední době převážně skladby 20. století. Sbor se pravidelně sjíždí ke svým soustředěním na různá místa Čech. Letos, stejně jako před dvěma lety, zpěváci našli zázemí u nás v Podkrkonoší.

V pravidelném denním programu soustředění si našli prostor k relaxování na našem koupališti a návštěvám okolních restaurací. Teplá jídla všem účastníkům připravoval kuchař Petr Cerman za pomoci dalších členů a členek jednoty. Mistrovským fotografickým okem vše sledoval člen sboru Marek Malý (bas) a jeho fotografie můžete vidět i vy. Jsou mimořádně zajímavé z hlediska zachycení místních událostí pohledem „přespolních“ a k vidění jsou na www.bohemiachor.cz v záložce „fotky“.

Páteční podvečer patřil upoutávce ke koncertu. Za překrásného letního počasí se sešlo nemnoho posluchačů v areálu místního koupaliště a vyslechlo několik skladeb. Někteří zpěváci se poté vrhli s melodickým pokřikem do vody.

Zakončením soustředění se přirozeně stal sobotní (8. 8.) koncert v kostele Sv. Václava v Dolní Kalné. Návštěvníci slyšeli mimo jiné dvakrát Alleluia, jednu od Ralpha Manuela, druhou od Jakoba Handla-Galla a také cyklus Jaro se otvírá od Zdeňka Lukáše. Poprvé jsme mohli slyšet velmi zvláštní skladbu Quam pulchra est, která vznikla pro potřeby pěveckých soutěží – je velice těžká, aby na ní porota odhalila všechny chyby a sbor s ní vystoupí na podzimní soutěži v Belgii. Milým průvodním slovem zpěv opatřil pan sbormistr Jan Staněk.

Po skončení „kostelní části“ koncertu znalí posluchači vyšli ven a potleskem přivolali všechny členy sboru, kteří před kostelem „vystříhli“ ještě africkou Yakanaka vangeri a také tradiční Oh happy day v podání Václava Fejta (bas) a sboru.

Přátelé, zažili jsme opět jedinečný večer. Ve smyslu „je náročné a drahé jezdit za kulturou, přivolať si ji přímo k nám“ jsme uspořádali kulturní akci vysoké úrovně u nás doma. Už nyní jednáme o znovupořádání tohoto soustředění pro příští léto a budeme se snažit vytvořit v Dolní Kalné další z řady tradičních akcí.

(Eva Fejtová)

Pohádkový večer s krtečkem

V sobotu 22. srpna 2009 uspořádali dobrovolníci z Dolní Kalné na kalenském koupališti Pohádkový večer s krtečkem a stezku odvahy pro dospělé a odvážné děti. Děti se při této příležitosti představily v krásných kostýmech a zahrály pro diváky pohádku, jejímž vyvrcholení bylo pro všechny šití krtečkových kalhotek. Stezky odvahy, která sklídila velkou pochvalu, se zúčastnilo na 190 lidí.

Loutkové divadlo „Kalenka“

Na jaře se po náročné úpravě textu začala nacvičovat klasická pohádka „Červená Karkulka“ počínaje dnem 27. dubna, kdy byla první zkouška. Zkoušelo se celý květen a 8. června byla generálka. Následovala premiéra pro děti z Dolní Kalné. Další představení se odehrála 22. června pro Horní Kalnou a 29. června pro děti z Čisté. Až na poslední představení, které už bylo vlastně o prázdninách, měla pohádka vcelku úspěch. Mrzí nás také nezáměr v dalších okolních obcích, zejména v blízké Olešnici. Klasických loutkových divadel už v dnešní době mnoho nenajdete!

Tak snad příště! Chtěli bychom dále touto cestou požádat, aby se nám přihlásili zájemci o členství v souboru, potřebujeme vás!

(O. Horák)

Sokolové v Národním divadle

V květnu uspořádala župa sokolský zájezd do Prahy spojený s prohlídkou Tyršova domu a Národního divadla. Prohlídka byla spojena s výkladem historie vzniku Sokola a výstavbou Národního divadla v Praze. I když historie vzniku českého Národního divadla v Praze byla popsána v mnoha knihách a je předmětem výuky ve školách, je jen málo našich občanů a Čechů, kteří o tom mají alespoň tro-

chu ucelenou představu. A jedná se bezesporu o událost, která patří k rozhodujícím etapám v historii našeho národa a má i významný podíl na vzniku novodobé české státnosti. Jistě neuškodí si některé události znovu připomenout.

Ze školní povinné četby si většinou pamatujeme, že po bitvě na Bílé Hoře v roce 1620 nastala „Doba temná“. Vládnoucí habsburská dynastie tvrdě potlačovala český národ, výkvět národa musel opustit vlast. Vlivem Třicetileté války bylo území naší vlasti vydrancováno, žilo zde méně než 1 milion obyvatel. Český se mluvilo především na venkově, poddaný lid však neměl možnost se vzdělávat. Český jazyk byl považován za méněcenný, vládnoucí šlechta mluvila německy, ve městech mluvily česky především služby, úředním jazykem byla němčina. Teprve na konci 18. a na počátku 19. století se začaly projevovat snahy po povznesení českého národa a záchranu českého jazyka.

Nastala doba, které se říká „obrozenecká.“ Josef Jungmann vydal slovník česko-německý, kterým chtěl dokázat, že český jazyk se vyrovná německému. František Palacký vydal „Dějiny národu českého v Čechách i v Moravě“, ve kterých ukazoval na slavné dějiny českého státu – Přemyslovci, Karel IV., husitské období. Habsburští vládcové záměrně tyto informace potlačovali. Čeští národní buditelé začali vydávat české noviny a začaly se objevovat i snahy hrát české divadlo. Nebylo však kde, všude se hrálo německy nebo i vlašsky. Jen vyjíměčně bylo někde dovoleno po skončení německého divadla zahrát i česky (např. ve Stavovském, dnešním Tylově divadle). Začalo se volat po zřízení samostatné české divadelní scény.

Po řadě marných pokusů bylo jasné, že se této akce musí ujmout celý národ. V roce 1850 byl vytvořen Sbor ke sbírání příspěvků pro české národní divadlo v Praze v čele s Františkem Palackým. Sbírky se ihned rozeběhly a zúčastnil se jich celý národ bez ohledu na společenské postavení. Výrazně se zvedlo vědomí národní spolutnosti. Budování Národního divadla začalo, trvalo však ještě plných 31 let než bylo cíle dosaženo.

V roce 1852 se podařilo zakoupit vhodný pozemek. Stála na něm bývalá solnice a měl tu výhodu, že byl v centru tehdejší Prahy s nádherným výhledem na panorama Hradčan a zároveň na něj navazoval nedávno postavený řetězový most přes Vltavu. Pozemek měl rozlohu 800 sáhů a stál 45 000 zlatých. V záznamech Sboru se odkazuje na význam polohy „slibující impozantní pohled na divadlo budoucí, jež bychom nadarmo při jiných místech hledali.“ V téže době bylo i magistrátem (německým) schváleno, že na vybraném místě může být divadelní budova postavena.

Po tomto aktu následovalo složité období diskuse o návrhu stavby divadla. Habsburská moc v tehdejší době tzv. Bachova absolutismu všemožně oklešťovala snahy po budování společenského centra, které by se mohlo stát „shromaždištěm nebezpečných vlastenců“.

A tak do roku 1860 nebyl připraven žádný projekt výstavby divadla. V roce 1861 poprvé získali Češi většinu v pražském zastupitelstvu. Do Sboru přišli noví členové, jako Jan Neruda, Karel Sladkovský a především Miroslav

Tyrš, pozdější zakladatel Sokola. S ohledem na nepřipravenost projektu bylo rozhodnuto postavit nejprve alespoň divadlo prozatímní, a to v jejíž části parcely pro Národní divadlo. To se stalo v rekordním čase 6 měsíců a již 18. listopadu 1862 se v něm začalo hrát. Tento prozatímní provoz však trval plných 21 let. Objekt byl postaven tak, aby v budoucnu mohl být připojen k budoucímu objektu národního divadla a stejně tak byl koncipován i projekt samotného národního divadla.

Sbor i nadále pokračoval v úsilí o výstavbu reprezentativního českého národního divadla. Ze všech předložených návrhů byl nakonec vybrán projekt architekta Josefa Zítka. A tak 16. května 1868 mohla proběhnout celonárodní slavnost „kladění základních kamenů Národního divadla“. Tyto kameny byly do Prahy dopraveny slavnostně vyzdobenými vozy, vlaky, i loděmi ze všech významných koutů naší vlasti (Říp, Blaník, Radhošť, Vyšehrad, Boubín, Hostýn aj.), čímž se naplnilo heslo „Národ sobě“, které je vytesáno na jednom z nich a je též napsáno nad oponou. Jeho autorem je Karel Havlíček Borovský, který byl členem Sboru při jeho zakládání. Slavnostní poklepání na základní kámen provedl František Palacký, který byl prvním předsedou Sboru. Slavnosti se tehdy zúčastnilo více než 100 tisíc občanů, kteří celý obřad provázeli zpěvem českých národních písní.

Na připojené fotografii je velmi dobře vidět spojení budovy Národního divadla s budovou Prozatímního divadla a dalším domem, tzv. Šulcovým. To bylo provedeno až při opravě po požáru v roce 1883. K tomu nutno ještě dodat, že k výročí 100 let Národního divadla byl v roce 1983 celý komplex rozšířen ještě o budovu Nové scény. To však na snímku není vidět a tvoří to další etapu historie Národního divadla.

Další léta jsou charakterizována intenzivní stavební činností a také neustálým úsilím Sboru při zajišťování potřebných finančních prostředků, kterých nebylo nikdy dost. Tady stojí za to zmínit úsilí Miroslava Tyrše, který jako náčelník Sokola dokázal nadchnout všechny sokolské jednoty pro potřebu dokončení Národního divadla a zapojit je do celonárodního úsilí v získávání financí, poskytování darů a v neposlední řadě i brigádnické pomoci členů. Obrovská aktivita Sokola jistě přispěla k tomu, že i samotné město Praha (tehdy už v českých rukou) přispělo větším finančním příspěvkem k řádnému dokončení stavby. Vždyť i samotný sokolský pozdrav „N a z d a r !“ je zkratkou tehdejšího hesla „Na zdar výstavby českého Národního divadla v Praze!“

Atmosféru tehdejší doby jistě umocnila i skutečnost, že v roce 1880 byl český jazyk úředně prohlášen za rovnoprávný jazyku německému (konečně).

České národní divadlo bylo otevřeno slavnostním představením Smetanovy opery Libuše dne 11. června 1881. V novostavbě bylo odehráno ještě 12 představení a divadlo bylo dočasně uzavřeno, aby mohly být provedeny ještě některé dokončovací práce. Pokračovat se mělo od 11. září 1881.

Dne 12. srpna 1881 při provádění klempířských prací na střeše však došlo k požáru a Národní divadlo vyhořelo. Tento den bývá nazýván největší tragedií českého národa: "Zalkej vlasti! Zastří sobě tvář Čechie! Velké Národní divadlo shořelo!"

Po této pohromě se projevila velikost a houževnatost českého národa – během 47 dnů byl sbírkami a dary získán 1 milion zlatých. To umožnilo okamžitě odstraňovat škody a Národní divadlo opravit a dokončit. Hrát se muselo nadále v Prozatímním divadle.

Dne 18. listopadu 1883 bylo obnovené Národní divadlo opět otevřeno. Zlatá kaplička nad Vltavou se stala dominantou Prahy a chloubou českého národa.

Její návštěva a prohlídka – to je vždy hluboký a nezapomenutelný zážitek pro každého. (Vladislav Nosek)

Názory

Čmoudíky a kouře nad Kalnou

Jak krásné je vznášet se nad Kalenským dolíčkem je těžké sdělit někomu, kdo to nezažil.

Ale právě označení Kalenský Dolíček mne vedlo k tomu, abych napsal článku míchající trochu meteorologie, orografie a zdravého lidského rozumu.

Jistě jste si všimli, že při přízemní inverzi, tedy stavu teplotního zvrstvení, kdy v dolíku je teplota u země nižší než ve vyšší hladině, zůstává vytvořená mlha v údolí a nikam se neposouvá. Nejen mlha tak zůstává po celou dobu v údolí, ale i všechny spaliny z aut, lokálních topenišť (kamen, krbů, kotlů, ohnišť) i látky těkavé uvolňující se do ovzduší (emise).

Prostě se dá jednoduše říci, že při takovém stavu dochází k přiklopení dolíčku pokličkou a vše co si tu pustíme do vzduchu, musíme pak dýchat. Ani uzavření do domů s dobrými okny nepomůže a rekuperace vzduchu u nových domů emise z ovzduší neodstraní.

K tomuto jevu dochází v podzimním období za jasných nocí, kdy se tepelná energie ze země vyzařuje v nočních hodinách do vesmíru a přilehlá vzduchová vrstva se tak ochladí na nižší teplotu než vzduch od země vzdálenější. Zimní inverzi zná každý, o té bych se nijak nerozepisoval.

Pokličku odklopí až zvýšení teploty zemského povrchu vlivem tepla od slunce. Takže když nám vzduch v podzimních měsících vychladne kolem 18. hodiny, prohřeje se zase až kolem 11. dopoledne. Tím, jak se prohřeje na teplotu vyšší než je teplota ve vyšších vrstvách, dojde k přirozeným pohybům teplejšího vzduchu vzhůru a opačně studenějšího na jeho místo. Tak dochází k rozptýlení nečistot (emisí) a zlepšení tzv. „rozptylových podmínek“ (i kouř z ohnišť a komínů stoupá vysoko nad okraje údolí, protože je teplejší než okolní vzduch).

Další možností, jak pokličku odklopit, je přechod studené fronty, která vytlačí vzduch z údolí pryč. Taková situace se projevuje silnějším větrem, který s večerem neustává.

Doporučení: Pokud tedy, jak je na vsi zvykem, chcete dělat ohniček a přihodit suché listí, dělejte to prosím v době, kdy se vzduch dobře promíchává, tedy když fouká vítr, nebo kolem oběda. Zapálíte-li ohniček večer v době inverze, budete ten kouř dýchat s námi až do druhého dne, a pokud se inverze nerozruší, tak až dokud tak nenastane – i několik dní.

Lepší než pálit listí, trávu apod. (s výjimkou listí napadeného plísněmi, chorobami a škůdci) je jeho kompostování. Nespálíte tak žádný hmyz a ještě pomůžete manželkám vyrobit výborný humus na kytičky.

Takže hezké barevné podzimní dny bez kouře (když je zima, tak zatopím i já, ale odpadky do kotle nepatří).

Pro úplnost dodávám výňatek ze zákona

ZÁKON o ochraně ovzduší 86/2002 Sb. ze dne 14. února 2002 v platném znění:

§ 3 POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB

(1) Každý je povinen omezovat a předcházet znečišťová-

ní ovzduší a snižovat množství jím vypouštěných znečišťujících látek stanovených podle tohoto zákona a prováděcích právních předpisů.

(4) Spalování látek ve zdrojích znečišťování ovzduší, které nejsou palivy určenými výrobcí jejich zařízení, popřípadě látkami uvedenými v souboru technickoprovozních parametrů a technickoorganizačních opatření k zajištění provozu zdrojů znečišťování ovzduší podle § 11 odst. 2, je zakázáno. Tento zákaz se nevztahuje na zdolávání požárů a na práce při odstraňování následků nebezpečných epidemií a živelných i jiných krizových situací prováděných v souladu se zvláštními právními předpisy.

(5) V otevřených ohništích, zahradních krbech nebo v otevřených grilovacích zařízeních lze spalovat jen dřevo, dřevěné uhlí, suché rostlinné materiály a plynná paliva určená výrobcem, přičemž uvedená paliva nebo materiály nesmějí být kontaminovány chemickými látkami. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit podmínky pro spalování rostlinných materiálů podle § 50 odst. 3 písm. a) nebo jejich spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jejich odstranění podle zvláštního právního předpisu.

(Miroslav Fejt)

Za Dolní Kalnou krásnější

V jedné staré písničce se zpívá "Ta naše krásná zem je jako zahrádka, když jaro přiletí a přijde máj, všechno v ní rozkveté, je v ní jak v pohádce, ta naše země je pozemský ráj".

Když denně procházím naší vesnicí a vidím hezky upravené domky a u nich krásné zahrádky, je to příjemný pohled. Vždyť i domek, který je starý více jak sto let vypadá hezky, když je opravený, třeba jen obílený a má upravenou zahrádku. Všímám si také úpravy veřejných prostor, během června se začala opravovat hřbitovní zeď a tak doufejme, že v blízké době dojde i na dominantu naší obce, kostel Sv. Václava až dostane nový kabát a totéž se týká budovy bývalé záložny. Dík jistě patří těm, co udržují jako svoji zahrádku prostory kolem náměstíčka, před obecním úřadem a u autobusového nádraží. Naopak velmi mrzí kritika od lidí, kteří toho ani tak mnoho nepředvedou, jen

otevrou ústa a je hotovo, jak snadné. Tento článek by měl být výzvou, aby se všem dařilo udržet svoje okolí hezké a aby ta naše vesnička byla jako ta zahrádka.

S pozdravem, občan Dolní Kalné O. Horák

Co tomu říkáte?

Po staré farské cestě se procházejí starší lidé, chodí tudy rekreatanti z autocampu, hrají si tu i děti. Cestu lemují ovocné stromy. Krásné místo pro odpočinek! Co si mají slušní lidé myslet, když vidí, jak se někteří naši občané, hlavně děti, chovají k ovocným stromům. Snímek je z poloviny srpna, švestky nebyly ještě ani zralé a už byly dva stromy poničeny. Takový strom roste 30 let. Co tomu říkají rodiče, nemělo by to být zdůrazňováno i ve škole? Jak by se vám líbilo, kdyby to někdo udělal na vaší zahradě?

(Vladislav Nosek)

Tip na výlet do okolí

Rozhlédněte se po krajině

Rozhledna Žalý – Jediná kamenná rozhledna v Krkonoších se nachází na vrcholu Přední Žalý ve výšce 1019 m nad mořem. Byla vystavěna v roce 1892 na popud hraběte Jana Harracha a je třetí stavbou na tomto místě. První rozhledna byla dřevěná, druhá kovová, technicky však nevyhovující.

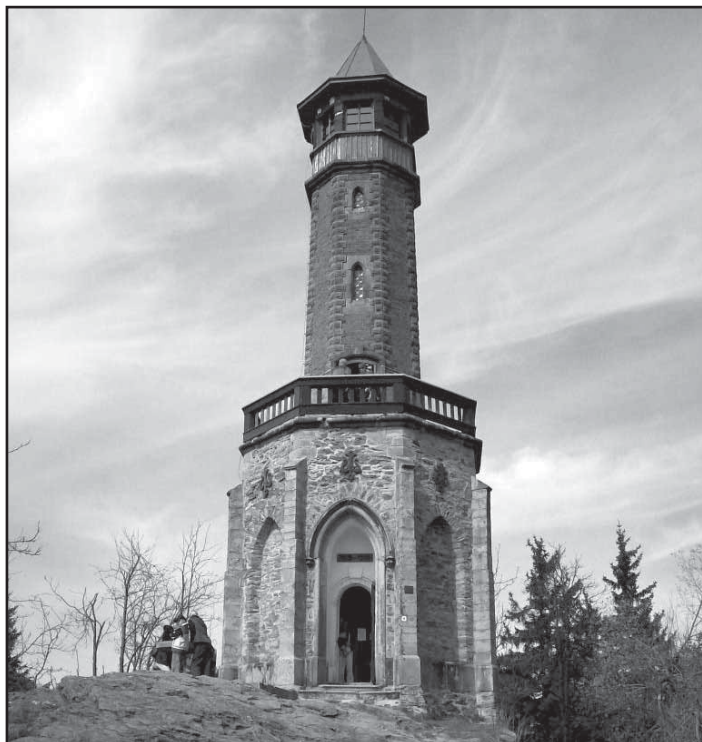
Až budete stoupat po točitém schodišti rozhledny, můžete občas vyhlédnout malým kulatým okénkem, ale teprve úplně nahoře se vám otevře neopakovatelný kruhový výhled do širého kraje.

Máte-li štěstí na počasí, v dáli uvidíte charakteristickou siluetu Ještědu, na severu Medvědin, Špindlerův Mlýn, trochu západněji pak Kotel. Na severovýchodě se rozprostírá Luční hora a samozřejmě Sněžka. Na východě můžete vidět Strážné.

Rozhledna Štěpánka – Vysoko nad obcemi Kořenov a Příchovice se na vrcholku Hvězda tyčí překrásná 24 metrů vy-

soká rozhledna Štěpánka, která je nejstarší rozhlednou Jizerských hor. Stavbu rozhledny zahájil kníže Camill Rohan v roce 1847 (současně se stavbou silnice z Liberce do Turnova), avšak k dokončení došlo až roku 1892. Podle pověsti kníže Rohan zastavil stavbu poté, co mu cikánka předpověděla, že dokončení rozhledny mu přinese smrt. V září 1892, měsíc po jejím dostavění, kníže skutečně zemřel.

Dnes je rozhledna oblíbeným cílem turistů, kteří cestou k ní procházejí krásnou krajinou Jizerských hor. Z vrcholu rozhledny je pěkný výhled nejen na vrcholy Krkonoše a Jizerských hor, ale i na Zvičinu, Mužský, Bezděz, Ralsko a Lužické hory. (jv)

Rozhledna Štěpánka

Společenské akce v obci

ŘÍJEN 2009

10. 10. 2009 – sobota, od 14.00 hodin

DRAKIÁDA U PANENKY MARIE

Pořádá TJ Sokol

V případě špatného počasí termín 17. 10. 2009

LISTOPAD 2009

7. a 8. 11. 2009, sobota a neděle

FLORBALOVÝ TURNAJ V SOKOLOVNĚ

Pořádá TJ Sokol

PROSINEC 2009

6. 12. 2009 – neděle, od 15.00

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

v Sokolovně pořádá TJ Sokol

ZPÍVÁNÍ POD STROMEM

termín bude upřesněn

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ VARHANNÍ KONCERT V KOSTELE
Novobydžovský chrámový sbor chystá pro kalenské posluchače překvapení. Termín koncertu bude upřesněn.

Pořádá Obec Dolní Kalná

DIVADLO

V Sokolovně připravujeme představení divadelního

souboru FRK z Nové Vsi nad Popelkou

Pořádá TJ Sokol

Termín bude upřesněn na plakátech

LEDEN 2010

9. 1. 2010 – sobota, od 20.00 hodin

MYSLIVECKÝ PLES

Tradiční zahájení kalenské plesové sezóny v Sokolovně

Pořádá MS BOR Dolní Kalná

ÚNOR 2010

13. 2. 2010 – sobota, od 20.00 hodin

VALENTINSKÝ PLES

V Sokolovně pořádá TJ Sokol

14. 2. 2010 – sobota, od 14.00 hodin

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL

V Sokolovně pořádá TJ Sokol

Víte že...

... Vodné za rok 2009 bude vybíráno obecními zastupiteli v měsíci říjnu až listopadu. Možnost úhrady bezhotovostně na účet 125163954/0300; variabilní symbol 2310+vaše číslo popisné.

... Lípa svobody, která roste na návsi ve Slemeně, zde byla zasažena přesně před 90 lety? Stalo se tak v roce 1919 na památku naší svobody a státní samostatnosti. Lípa byla původně vysazena v rohu návsi, ale v roce 1932 musela být kvůli elektrifikaci obce přesazena. Přemístění stromu se podařilo a tato krásná lípa je dodnes ozdobou slemenské návsi.

... Pro slemenské děti se v letošním roce podařilo upravit travnatý plácek s hezkým pískovištěm u budovy bývalého obecního úřadu. Těšíme se, že příští jaro děti dostanou další dárek v podobě skluzavky, houpáčky či prolézačky.

... Cyklisté, kteří projíždějí Slemenem, mají k dispozici novou mapu krkonošských cyklotras a mohou si odpočinout na novém prostranství s lavičkami a stolkem, které bylo nově zbudováno ve Slemeně na návsi.

... Každé pondělí v době od 17 do 18 hodin je ZDARMA v obecní knihovně veřejně přístupný počítač s internetem. Radou a pomocí je Vám k dispozici pan Petr Navrátil.